

Začal sa nový rok

Je čas pomôcť deťom stať sa
aktívnymi digitálnymi občanmi

Pre učiteľov

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Byť online

Prístup a začlenenie

Digitálna technológia môže deťom umožniť kedykoľvek stretnutia s rodinou a priateľmi aj zo na vzdialených miest. Môže však aj rozdeľovať ľudí tak, že poskytuje ďalšie výhody tým, ktorí ju majú a vedia ju používať, ale pripravuje o mnohé príležitosti tých menej šťastných.

- Vyzvite študentov, aby našli inovatívny spôsob, ako sa technológie využívajú na pomoc deťom so zdravotným postihnutím.
- Nechajte študentov si navzájom vopred poslať svoje zistenia a nechajte triedu hlasovať o najzaujímavejší výsledok prieskumu.

Učenie a tvorivosť

Začiatok nového roka predstavuje nové začiatky, a preto je ideálnym obdobím na to, aby sme deti povzbudili k objavovaniu nových tém. Digitálne technológie môžu pomôcť podporiť ich predstavivosť. Skúmajte s nimi a nechajte ich, aby vám ukázali svoje digitálne zručnosti.

- Požiadajte žiakov, aby v malých skupinách preskúmali a pripravili pre triedu prezentáciu o tom, ako ľudia oslavujú nový rok v krajine alebo na kontinente, ktorý je ďaleko od vašej krajiny.
- Upozornite ich, aby mysleli na autorské práva, ak kopírujú alebo sťahujú obrázky!

Mediálna a informačná gramotnosť

Kým sú novoročné predsavzatia stále na prvom mieste v myšliach všetkých, prinúťte deti, aby sa zamysleli nad médiami, ktoré používajú, a nad tým, ako môžu ovplyvniť veci, ktoré chcú a robia.

- Skupiny môžu nadviazať na predchádzajúcu aktivitu a pripraviť podrobnejšiu prezentáciu o krajine, ktorú si vybrali: krátka história, geografia, obyvateľstvo, slávne pamiatky, cestovný ruch a miestne výrobky atď.
- Diskutujte o spoľahlivosti informácií a uistite sa, že uvádzajú svoje odkazy.

Dobrá pohoda online

Etika a empatia

Rodiny a priatelia sa často stretávajú a dávajú si navzájom darčeky na konci starého alebo na začiatku nového roka.

Porozprávajte sa s deťmi o obdarovávaní a nechajte ich premýšľať o iných spôsoboch ako darčeky, ktorými môžu druhým prejsť láskavosť a vďačnosť.

- Požiadajte žiakov, aby si vybrali dátum, kedy zorganizujú «Deň digitálnych občanov» vo svojej triede alebo škole a spoločne navrhnete niekoľko nápadov, ako tento deň zmysluplne osláviť.
- Pomôžte im zrealizovať tieto nápady a zmerať ich dopad.

Zdravie a pohoda

Požiadajte žiakov, aby si vybrali dátum na zorganizovanie «dňa digitálnych občanov» vo vašej triede alebo v celej škole, a spoločne vymyslíte jeden alebo dva nápady, ako tento deň osláviť vtipným spôsobom.

- Opýtajte sa študentov, ktoré videohry a online hry hrajú alebo by chceli hrať, a požiadajte ich, aby si ich vyhľadali na stránke [PEGI](#).
- Diskutujte o tom, prečo je dôležité rešpektovať vekové a obsahové odporúčania a aký vplyv môžu mať hry na ich zdravie a pohodu.

e-prítomnosť a komunikácia

Na začiatku nového roka sa na celom svete vymieňa množstvo online správ a pozdravov. Je to preto ideálna chvíľa pripomenúť deťom, že správy, ktoré posielajú, a veci, ktoré robia online aj offline, prispievajú k tomu, ako ich vnímajú ostatní.

- Hovorte so žiakmi o tom, že je dôležité byť slušný a úctivý vo všetkej komunikácii na internete aj mimo neho.
- Napríklad posielanie správ a pozdravov s textovými skratkami a emotikonmi je v poriadku pre priateľov, ale nie je veľmi vhodné pre učiteľov alebo niektorých iných dospelých.

Práva online

Aktívna účasť

Novoročné predsavzatia sú často zamerané na to, aby bol nasledujúci rok lepší a úspešnejší ako ten predchádzajúci. Aktívna účasť je jedným zo spôsobov, ako to dosiahnuť. Deťom je často potrebné pripomenúť, že spoluprácou s ostatnými na dosiahnutí spoločných cieľov prispievajú k tomu, aby bol svet lepší.

- Zorganizujte v triede debatu na aktuálnu globálnu tému, napríklad o zmene klímy.
- Požiadajte žiakov, aby prezentovali svoje nápady na online alebo offline akcie, ktoré by mohli v novom roku realizovať v škole, a prispieť tak k zlepšeniu života na Zemi.

Práva a povinnosti

Ak chcete začať nový rok dobre, vyzvite deti, aby preskúmali, či ich obľúbené online platformy skutočne poskytujú dostatočnú ochranu a dodržiavajú ich základné práva.

- Požiadajte študentov, aby vymenovali niekoľko online platforiem, ktoré radi používajú.
- V triede si niekoľko z nich pozrite a zistite, ktoré z nich chránia práva detí, napríklad súkromie, filtrujú škodlivý obsah a blokujú žiadosti o kontakt od cudzích ľudí.

Súkromie a bezpečnosť

Na vianočné sviatky roka deti často dostávajú nové videohry, herné aplikácie, predplatné na online herné platformy alebo hračky pripojené na internet. Je to skvelá príležitosť otvoriť s nimi tému súkromia a mnohých spôsobov, ako ho možno pri používaní týchto darčiekov narušiť.

- Požiadajte žiakov, aby si vyhľadali zásady používania údajov v ich obľúbenej online hre alebo aplikácii a v triede predniesli krátke zhrnutie. Čo sa v nich píše o ochrane osobných údajov a súkromia?
- Vyzvite ich, aby príslušné vety v zásadách ochrany osobných údajov prepísali tak, aby boli pre nich zrozumiteľnejšie.

Práva online

Informovanosť spotrebiteľov

Počas nového roka máme tendenciu spotrebovať viac ako zvyčajne a od pandémie Covid-19 sa veľa z týchto výdavkov uskutočňuje online. Využite túto príležitosť a porozprávajte sa s deťmi o tom, ako môže nadmerná spotreba ovplyvniť životné prostredie a na čo by si mali dávať pozor pri výbere tovaru na internete.

- Požiadajte žiakov, aby vám povedali o niektorých predmetoch, ktoré majú na svojom zozname želaní.
- Potom ich požiadajte, aby si na internete vyhľadali informácie o tom, ako a kde sa tieto predmety vyrábajú a či podporujú národné alebo miestne hospodárstvo a dodržiavajú normy spravodlivého obchodu.

Pomôžte svojim deťom zvládnuť sociálne výzvy prostredníctvom odolnosti.

Ďalšie publikácie Rady Európy o vzdelávaní v oblasti digitálneho občianstva

- ▶ Educating for a video game culture – A map for teachers and parents (2021)
- ▶ Digital citizenship education - Trainers' Pack (2020)
- ▶ Digital Citizenship Education – Lesson plans for educators available at <https://www.coe.int/en/web/education/new-materials>
- ▶ Digital Citizenship Education Handbook (2019)
- ▶ Bullying: perspectives, practice and insights (2017)
- ▶ Internet Literacy Handbook (2017)

Ďalšie informácie sú k dispozícii na:
www.coe.int/education

Autori:
Janice Richardson
Veronica Samara

Preklad: digiQ

PREMS 012722

SLK

www.coe.int

Rada Európy je najvýznamnejšou organizáciou na ochranu ľudských práv na európskom kontinente. Rada Európy má 47 členských štátov, vrátane všetkých členských štátov Európskej únie. Všetky členské štáty Rady Európy podpísali Európsky dohovor o ľudských právach zameraný na ochranu ľudských práv a na podporu demokracie a právneho štátu. Európsky súd pre ľudské práva dohliada na dodržiavanie dohovoru v členských štátoch.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE